

บันทึก

เรื่อง การตีความปัญหาในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน
(กรณีนายวีระพันธ์ สิมะวัฒนะ)

กรมเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้มีหนังสือที่ ๑๔๔/๒๕๙๓ ลงวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๙๓ ความว่า เลขาธิการ ก.พ.รายงานว่า กระทรวงการคลังได้หารือขอให้ ก.พ. พิจารณาว่า สรรพากรจังหวัดเป็นผู้บังคับบัญชาของสมุห์บัญชีอำเภอที่มีอำนาจสั่งลงโทษตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนหรือไม่ โดยมีเรื่องตัวอย่างเกิดขึ้น คือ สรรพากรจังหวัดศรีสะเกษได้สั่งลงโทษตัดเงินเดือนนายวีระพันธ์ สิมะวัฒนะ ผู้ช่วยสมุห์บัญชีอำเภอเมือง ๑๐% มีกำหนด ๒ เดือน ในกรณีขัดคำสั่งโดยให้คนไปตามมาพบเพื่อจะสอบถามถึงการทำงานในหน้าที่ของนายวีระพันธ์ สิมะวัฒนะ ที่ค้างค้างอยู่ ซึ่งสรรพากรจังหวัดได้ไปตรวจพบและสั่งการไว้ แต่นายวีระพันธ์ ไม่มาพบจนถึงต้องให้คนไปตามถึง ๓ ครั้ง จึงยอมมาพบ สรรพากรจังหวัดจึงสั่งลงโทษตัดเงินเดือนนายวีระพันธ์ ฐานขัดคำสั่งผู้บังคับบัญชา แต่ข้าหลวงตรวจการสรรพากร ภาค ๓ ท้วงว่า สรรพากรจังหวัดไม่ได้เป็นผู้บังคับบัญชาของสมุห์บัญชีอำเภอ กระทรวงการคลัง เป็นปัญหาสงสัย จึงได้หารือขอให้ ก.พ. พิจารณา ซึ่ง ก.พ. ได้พิจารณาเรื่องนี้แล้ว เห็นว่าเป็นปัญหาสงสัยในกฎหมาย ขอให้เสนอคณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาตีความกรมเลขาธิการคณะรัฐมนตรีจึงได้ส่งปัญหากฎหมายดังกล่าวมาให้คณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาตีความ

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย กองที่ ๑) ได้พิจารณาแล้ว
ขอเสนอความเห็นดังต่อไปนี้

โดยที่พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๘๕ มาตรา ๖๔ ให้
อำนาจผู้บังคับบัญชาในอันที่จะลงโทษลดขั้นเงินเดือนหรือตัดเงินเดือนสำหรับข้าราชการพลเรือน
ผู้กระทำความผิดวินัยได้ ดังนั้นในกรณีที่ได้มีการสั่งลงโทษดังกล่าว หากมีปัญหว่าผู้ที่สั่งลงโทษมี
อำนาจลงโทษได้หรือไม่แล้ว ก็เป็นเรื่องที่จะต้องพิจารณาว่า ผู้ที่สั่งลงโทษนั้นเป็น “ผู้บังคับบัญชา”
ตามความในมาตรา ๖๔ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๘๕ หรือไม่
และโดยเฉพาะในเรื่องนี้ผู้สั่งลงโทษและผู้ถูกสั่งลงโทษเป็นข้าราชการในส่วนภูมิภาคจึงต้องนำ
บทบัญญัติว่าด้วยระเบียบราชการบริหารส่วนภูมิภาคมาประกอบการพิจารณาด้วย

เมื่อได้พิจารณาพระราชบัญญัติว่าด้วยระเบียบราชการบริหารแห่งราชอาณาจักร
ไทย พ.ศ. ๒๔๗๖ มาตรา ๑๙ ซึ่งบัญญัติว่า “ในการบริหารราชการแผ่นดิน.....กรมการ
จังหวัดแต่ละคนจะต้องรับผิดชอบในหน้าที่ของตนต่อกระทรวงทบวงกรมซึ่งตนสังกัด และจะต้อง
รับผิดชอบร่วมกันในราชการทั่วไปต่อรัฐบาล” และมาตรา ๒๑ ซึ่งบัญญัติว่า “คณะกรรมการ
จังหวัดแบ่งราชการดังนี้ (๑) ส่วนกลาง (๒) ส่วนต่าง ๆ ซึ่งกระทรวงทบวงกรมจะได้ตั้งขึ้น มี

หน้าที่เกี่ยวกับราชการของกระทรวงทบวงกรมที่ได้ตั้งขึ้นในจังหวัดนั้น มีหัวหน้าส่วนนั้น ๆ เป็นผู้บังคับบัญชา.....” ประกอบกับมาตรา ๒๓ และมาตรา ๒๕ ซึ่งเป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับอำเภอ และมีข้อความทำนองเดียวกับที่กล่าวมาแล้ว จะเห็นได้ว่ากรมการจังหวัดหรือกรมการอำเภอแต่ละคนต้องรับผิดชอบในหน้าที่ของตนต่อกระทรวงทบวงกรมซึ่งตนสังกัด และส่วนต่าง ๆ ซึ่งกระทรวงทบวงกรมตั้งขึ้นในจังหวัดและอำเภอก็มีหน้าที่เกี่ยวกับราชการของกระทรวงทบวงกรมที่ได้ตั้งขึ้น และมีหัวหน้าส่วนนั้น ๆ เป็นผู้บังคับบัญชา

ในกรณีนี้ปรากฏว่าสมุห้บัญชีอำเภอเป็นผู้ซึ่งกรมสรรพากรได้ตั้งขึ้น ให้มีหน้าที่เกี่ยวกับราชการของกรมสรรพากรในอำเภอโดยมีสรรพากรจังหวัดเป็นหัวหน้ารับผิดชอบในหน้าที่ต่อกรมสรรพากรซึ่งตนสังกัด โดยเหตุนี้จึงเห็นได้ว่า สรรพากรจังหวัดเป็นผู้บังคับบัญชาของสมุห้บัญชีอำเภอที่มีอำนาจลงโทษตามความในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๘๕

(ลงชื่อ) ส. วินิจัยกุล

(นายเสริม วินิจัยกุล)

เลขาธิการ

คณะกรรมการกฤษฎีกา

กรกฎาคม ๒๔๙๓